

проф. Сабина Захариева
гл. редактор

Статините в контрола на глобалния сърдечно-съдов риск при болни с диабет

Наскоро бе публикувано ръководството на Европейската кардиологична асоциация и на Европейската асоциация по атеросклероза за лечение на дислипидемията. Там много ясно се поставя въпросът за лечението на дислипидемията при болните със захарен диабет. Обръща се особено внимание на мястото на диабета в стратификацията на риска от атеросклеротични усложнения, като болните с диабет се поставят в най-високорисковата група, наред с доказаната коронарна болест на сърцето, и се поставя за цел постигане на прицелно ниво на LDL-холестерола <1.8 mmol/L. Статиновата терапия е в основата на антилипемичната терапия при болните със захарен диабет.

И въпреки доказаните ползи от приложението на статини при болните с диабет, тяхната реална употреба в практиката е силно занижена. Освен занижено приложение, установяваме, че малкото лекувани пациенти не следват стриктно терапията си. Наскоро излязоха няколко интересни проучвания, които дискутират отношението и мястото на статините в лечението. Пациентите с диабет започват да се лекуват със статин обикновено след началото на противодиабетната терапия. В наскоро публикувано проучване е анализирано придържането на пациенти с диабет към терапията със статини. Изследователите са провели кохортно проучване сред 2072 пациенти, които са започнали терапия със статини и са приемали и орални антидиабетни средства. Те установили, че процентът преустановили статиновата терапия е по-висок, отколкото преустановили пероралната противодиабетна терапия (52.1% срещу 15.0%). Освен това, пациенти, започващи статини след стартиране на оралната противодиабетна терапия, са прекъсвали по-често статиновата терапия (62.8%) в сравнение с тези, стартирали лечението със статини преди оралната противодиабетна терапия (48.2%). И въпреки че се наблюдава увеличаване на приложението на статини при болните с диабет тип 2, авторите установяват, че половината са преустановили своето лечение.

Много често пациентите не приемат статините продължително време поради страха от описаните в листовките странични ефекти. Наскоро обаче Американската агенция по храните предложи тази информация да се промени. Агенцията съобщава, че страничните ефекти на статините са леки и обратими. Премахват се препоръките за рутинни контроли на чернодробните ензими, защото този подход е неефективен в откриването и предотвратяването на "редки и непредсказуеми" сериозни увреди на черния дроб, свързани със статини. Лечението със статин трябва да се прекъсне, ако пациентът показва признаци на сериозно увреждане на черния дроб, хипербилирубинемия или жълтеница. Освен това обаче агенцията предупреди, че приемът на статин може да повиши кръвната захар и нивата на гликиран хемоглобин и препоръча тази информация да влезе в листовките на всички медикаменти. Последните проучвания на популярни статини показаха значително увеличаване на риска от захарен диабет, свързан с приложение на високи дози статини.

Статините са в основата на профилактиката на атеросклеротичните увреди при болните с диабет. Тяхната употреба трябва да се популяризира и да се прилагат в адекватни дози, за да се постигнат желаните прицелни стойности на липидните параметри. Пациентите трябва да бъдат убеждавани в ползите от продължителното системно лечение и да им се обясни, че страничните фактори са пренебрежимо малки в сравнение с големите ползи от понижението на сърдечно-съдовите събития. Безспорно винаги трябва да се поставя на обсъждане ползата и рискът от прилаганата терапия.